dukohustusi Poola vastu. 2. septembril sai Itaalia valitsus Ingl. ja Prants. valitsuselt põhimõttelise nõusoleku konverentsiks. Itaalia informeeris sellest Saksa valitsust, kes vastas, et ta ei tõrju tagasi seda võimalust, kuid tahaks enne teada, kas Ingl. ja Prants. hoiatus on ultimatiivset laadi või mitte. Samal pealelõunal vastasid mõlemad riigid, et nende teadaandel puudub ultimatiivne iseloom, kuid et Saksa vägede tagasitõmbamine on tingimuseks nende osavõtule konverentsist. Sellega vaibus konverentsi algatus. Saksamaalt ei tulnud nõusolekut vägede tagasitõmbamiseks ega ka vastust Ingl.-Prantsuse teadaandele. 3. sept. kordasid Inglise ja Prantsuse suursaadikud seepärast oma demarši, millel seekord oli juba ultimatiivne iseloom. Inglismaa ei saanud sellele vastust, kuna Prantsuse suursaadikule vastati eitavalt. Seejärel lugesid Inglismaa ja Prantsusmaa endid sõjaseisukorras asuvateks Saksamaaga, esimene 3. septembril kell 11-st ja teine sama päeva kella 17-st.

Itaalia hoolimata 23. mail sõlmitud sõjalisest lepingust Saksamaaga võttis seisukoha, mida ta ei hinda neutraliteediks, vaid relvastatud rahuks. Sellega Itaalia on tahtnud endale reserveerida õiguse võtta osa Euroopa küsimuste otsustamisest, vastandina neutraliteedist olenevale passiivsusele.

## Poola katastroof.

Uurimustest, mis on tehtud Poola sõjakäigu kohta, selgub, et Saksa plaan seisis Poola purustamises välksõja taktikaga, enne kui tema liitlased läänest oleksid suutnud tuua abi või tõmmata muist jõudusid Poolast eemale. Ameerika sõjateadlase major G. F. Ellioti arvates on selleks 20. augustist kuni



Eesti kroonika 1939, lk. 16